

PROGRAM EDUKACYJNY
OŚRODKA EDUKACJI EKOLOGICZNEJ
W BORÓWNEJ

Borówna to jedna z pięciu miejscowości wchodzących w skład gminy Lipnica Murowana. Wieś jak i cała gmina położone są na terenie Wiśnicko-Lipnickiego Parku Krajobrazowego. Borówna usytuowana jest w charakterystycznym pagórkowatym krajobrazie. Liczne pagóry oplecione są siecią potoków, z których największy to Borowianka. Obszar Borówny to krajobraz rolniczy. Niewielkie płaty lasów i kępy zagajników zajmują głównie bardziej strome zbocza wzgórz i wciosa potoków. Osobliwością geologiczną jest ukształtowanie wzgórza Borek, na którego północnym zboczu pojawiają się wychodnie piaskowca oraz malowniczy bieg potoku Borowianka o charakterze przełomowym, z serią kaskad wodnych na progach skalnych u podnóża tej góry.

Edukacja ekologiczna wspomaga zrozumienie zależności między człowiekiem, jego wytworami i przyrodą. Powinna obejmować wszystkich ludzi bez wyjątku, zaś w pierwszej kolejności najmłodszych, którzy mogą skutecznie przekazywać osobom starszym wzorce zachowań proekologicznych. Polska ma własne bogate tradycje ochrony przyrody. Wypracowane metody upowszechniania wiedzy o przyrodzie, jej walorach, wartości, pięknie i konieczności codziennego dbania o skarby Ziemi realizowane są w naszym kraju od ponad 100 lat. To dzięki tej tradycji oraz trosce współczesnych o stan polskiej przyrody, na terenie naszego kraju istnieją i powstają nowe parki narodowe i obszary chronione, często unikalne w skali światowej, a także lokalne ścieżki dydaktyczne, eksponujące piękno przyrody oraz znajdujące się na ich terenie zabytki kultury.

Zarówno wyjątkowe położenie miejscowości jak i potrzeba wdrożenia ekorozwoju pojmowanego jako całokształt harmonijnych działań człowieka, korzystającego z zasobów środowiska przyrodniczego w sposób racjonalny, odpowiedzialny oraz gwarantujący ich zachowanie dla przyszłych pokoleń miały wpływ na utworzenie w 2005 roku Ośrodka Edukacji Ekologicznej w Borównej. Miejsce z powodzeniem funkcjonuje do dnia dzisiejszego i jest odwiedzane przez liczne grupy zarówno najmłodszych jak i starszych – studentów czy kilkuosobowe grupy zorganizowane, chętnych do spędzenia wolnych chwil w ciszy oraz blisko natury, z dala od zgiełku i pośpiechu wielkich miast.

OFERTA EDUKACYJNA OŚRODKA EDUKACJI EKOLOGICZNEJ W BORÓWNEJ

1. ŚCIEŻKA PRZYRODNICZA BORÓWNA – CHRONÓW

Ścieżka przyrodnicza wytyczona została przy Ośrodku Edukacji Ekologicznej w Borównej, na terenie Wiśnicko-Lipnickiego Parku Krajobrazowego w celu prowadzenia terenowej edukacji ekologicznej. Na mierzącej (wraz z drogą powrotną) około 4 kilometry trasie znajduje się kilka przystanków, dzięki którym uczestnicy mają możliwość zapoznania się z budową hydrogeologiczną regionu, różnymi zbiorowiskami leśnymi poznając podstawowe gatunki drzew, krzewów i rosnące na tym terenie rośliny chronione oraz zobaczenia ciekawych obiektów przyrody nieożywionej.

- PRZYSTANEK NR 1 – BLUSZCZ POSPOLITY (roślina chroniona)
- PRZYSTANEK NR 2 – DRZEWA I KRZEWY (leszczyna pospolita, robinia akacjowa, lipa drobnolistna, kruszyna pospolita)
- PRZYSTNEK NR 3 – DOLINA POTOKU
- PRZYSTNEK NR 4 – ŹRÓDŁO WÓD ŻELAZISTYCH
- PRZYSTNEK NR 5 – PUNKT WIDOKOWY
- PRZYSTNEK NR 6 – ŹRÓDŁO WÓD SIARCZKOWYCH
- PRZYSTNEK NR 7 – PIĘTROWA STRUKTURA LASU
- PRZYSTNEK NR 8 – SKAŁKI W CHRONOWIE

2. WARSZTATY EDUKACYJNE DLA DZIECI, MŁODZIEŻY I OSÓB DOROSŁYCH

W czasie zajęć chętni mają okazję poznania oraz zgłębienia tajników poszczególnych dziedzin. Jednocześnie warsztaty nawiązujące do przyrody, tradycji, kultury, historii i dziedzictwa naszych przodków będą ciekawą i pożyteczną lekcją regionalną. W czasie zajęć uczestnicy uczą się przede wszystkim dzięki swojej aktywności, poprzez osobiste doświadczenia i przeżycia. Wielką zaletą warsztatów jest założenie polegające na inspirowaniu do znalezienia własnego sposobu tworzenia.

W Ośrodku Edukacji Ekologicznej w Borównej istnieje możliwość udziału w następujących warsztatach edukacyjnych:

- „OD ZIARENKA DO BOCHENKA” – WARSZTATY PIECZENIA CHLEBA
- „OD OSNOWY WIĄZANIA DO BARWNEGO TKANIA” – WARSZTATY TKACKIE

- „OD WOSKU PSZCZELEGO DO ŚWIEC BRACHTWA CECHOWEGO” – WARSZTATY WYKONYWANIA WOSKOWYCH ŚWIEC
- „OD CEGLASTEJ SKAŁY KAPECZKI DO GLINIANEJ MISECZKI” – WARSZTATY CERAMICZNE
- „OD PĘDÓW WIERZBOWYCH DO KOSZYCZKÓW I DRZEWEK PALMOWYCH” – WARSZTATY WIKLINIARSKIE
- „OD REKWIZYTÓW KOLOROWYCH DO INWENCJI COLLAGE’OWYCH” – WARSZTATY PLASTYCZNE
- „OD PASECZKA BIBUŁOWEGO DO BUKIETU KWIATOWEGO” – WARSZTATY BIBUŁKARSKIE

3. ZAJĘCIA EDUKACYJNE W OŚRODKU EDUKACJI EKOLOGICZNEJ W BORÓWNEJ

Celem zajęć edukacyjnych jest zwrócenie uwagi na znaczenie edukacji ekologicznej dzieci i młodzieży dla kształtowania w całym społeczeństwie właściwych zachowań w środowisku i aktywnych działań na rzecz jego ochrony. Ponadto w odniesieniu szczegółowym cele przedstawiają się następująco:

- poznawanie otaczającej rzeczywistości i rozumienie zależności wszystkich jej elementów
- stwarzanie możliwości poznawania poprzez odkrywanie, eksperymentowanie, przeżywanie i poszukiwanie
- stwarzanie możliwości identyfikacji ze środowiskiem i znalezienia w nim swojego miejsca
- uświadomienie że każde nasze działanie wywiera wpływ na otoczenie
- kształtowanie umiejętności dostrzeganie pozytywnych i negatywnych skutków tych oddziaływań
- kształtowanie aktywnej, twórczej w tym również krytycznej postawy wobec niekorzystnych zjawisk środowiskowych np. nadmierna konsumpcja, brak współpracy, degradacja środowiska
- wyrabianie pozytywnych nawyków w codziennym działaniu na rzecz środowiska i jej społeczności
- zdobycie wiedzy przyrodniczej
- poznanie walorów Wiśnicko-Lipnickiego Parku Krajobrazowego

ZAJĘCIA EDUKACYJNO-ANIMACYJNE

L.P.	TEMATYKA ZAJĘĆ
1.	<p>Raz dwa trzy – segreguj i Ty – zajęcia stacjonarne</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnienie czym są odpady - nauka segregacji odpadów - jak ograniczyć ilość śmieci – nacisk na słowa „unikać”, „używać”, „utyliczować” - quizy, rebusy i zagadki ekologiczne - wspólne wymyślanie haseł proekologicznych - tworzenie plakatów zachęcających do segregacji odpadów - wspólny śpiew ekologicznych piosenek <p>Preferowana grupa odbiorców: dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym</p>
2.	<p>Ochota na recykling – zajęcia stacjonarne</p> <ul style="list-style-type: none"> - zapoznanie z pojęciem „recykling” - wyjaśnienie korzyści płynących z recyklingu - ciekawe pomysły na wykorzystanie odpadów - tworzenie gier planszowych oraz instrumentów „z odzysku” <p>Preferowana grupa odbiorców: dzieci w wieku szkolnym</p>
3.	<p>Zajęcia plastyczne – Moja planeta</p> <ul style="list-style-type: none"> - użycie techniki „frotażu” z wykorzystaniem liści, zasuszonych kwiatów i roślin - tworzenie własnej mandali - poznawanie odcieni wokół jednej barwy - wykonanie collage’u 3D <p>Preferowana grupa odbiorców: dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym</p>
4.	<p>Spotkanie w borze o każdej porze – zajęcia edukacyjne</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnienie pojęcia „las” - poznanie piętrowej budowy lasu - zapoznanie z różnorodnymi sposobami rozpoznawania gatunków drzew - rozpoznawanie i nazywanie gatunków zwierząt występujących w lesie - określenie środowiska życia zwierząt - wskazanie zagrożeń dla dzikiej przyrody - omówienie metod ochrony lasu <p>Preferowana grupa odbiorców: dzieci w wieku szkolnym</p>

5.	<p>Zwierzęta wokół nas – zajęcia stacjonarne</p> <ul style="list-style-type: none"> - kształtowanie odpowiednich postaw dzieci i młodzieży w stosunku do zwierząt (także dzikich i chronionych) - rozpoznawanie i nazywanie gatunków zwierząt występujących w lesie - rozpoznawanie i nazywanie gatunków zwierząt występujących w gospodarstwie domowy - wykonanie plakatu „SOS dla zwierząt” <p>Preferowana grupa odbiorców: dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym</p>
6.	<p>Co w trawie piszczy – zajęcia edukacyjne terenowe i stacjonarne</p> <ul style="list-style-type: none"> - obserwacja organizmów występujących na łące na obszarze „jednej stopy” - ocenienie różnorodności życia na małym obszarze - przedstawienie różnorodnych naturalnych barwników - wykonanie rysunku za pomocą naturalnych barwników (trawa, kora, ziemia itp.) - warsztaty bibułkarskie „Od pasczka bibułowego do bukietu kwiatowego” <p>Preferowana grupa odbiorców: dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym</p>
7.	<p>Wokół drzewa – zajęcia edukacyjne stacjonarne i terenowe</p> <ul style="list-style-type: none"> - zapoznanie uczestników z gatunkami drzew (prezentacja multimedialna) - przedstawienie sposobów rozpoznawania drzew - podział drzew na liściaste i iglaste - quiz terenowy: Jakie to drzewo? - rola drzewa w życiu człowieka <p>Preferowana grupa odbiorców: dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym</p>
8.	<p>Nasi skrzydlaci przyjaciele – edukacyjne zajęcia stacjonarne</p> <ul style="list-style-type: none"> - polskie ptaki odlatujące i nieodlatujące na zimę (prezentacja multimedialna) - przedstawienie zwyczajów różnych gatunków ptaków (zakładanie gniazd, wychowywanie potomstwa) - określenie przystosowań u ptaków do środowiska i zdobywania pokarmu - omówienie formy ochrony ptaków – gra dydaktyczna - kto tak pięknie śpiewa? – rozpoznawanie odgłosów <p>Preferowana grupa odbiorców: dzieci w wieku szkolnym</p>

9.	<p>Ścieżka zmysłów – zajęcia edukacyjne</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozpoznawanie za pomocą dotyku naturalnych surowców przyrody (piasek, kora, mech, szyszki itp.) - rozpoznawanie za pomocą słuchu odgłosów zwierząt - rozpoznawanie za pomocą węchu zapachów występujących w lesie <p>Preferowana grupa odbiorców: dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym</p>
10.	<p>Eko-biżuteria – zajęcia manualne</p> <ul style="list-style-type: none"> - wykonywanie bransoletek, wianków i innych ozdób ekologicznych z darów natury - uświadomienie uczestnikom jak wiele materiałów do produkcji dostarcza nam przyroda <p>Preferowana grupa odbiorców: dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym</p>
11.	<p>Boso przez świat – poznajemy glebę – zajęcia edukacyjne</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnienie pojęcia „gleba” - wskazanie kto i co zanieczyszcza glebę - sposoby ochrony gleby przed zanieczyszczeniami - gry i zabawy dydaktyczne - warsztaty ceramiczne „Od ceglastej skały kapeczki do glinianej miseczki” <p>Preferowana grupa odbiorców: dzieci w wieku szkolnym</p>
12.	<p>Ekologiczne kartki okolicznościowe – zajęcia plastyczne</p> <ul style="list-style-type: none"> - wykonywanie kartek okolicznościowych z wykorzystaniem motywów przyrodniczych - wykorzystanie naturalnych surowców (liście, szyszki, gałązki drzew, jarzębina itp.) <p>Preferowana grupa odbiorców: dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym</p>
13.	<p>Zboża pełne zdrowia – zajęcia edukacyjno-warsztatowe</p> <ul style="list-style-type: none"> - poznawanie gatunków zbóż i ich uprawy - warsztaty pieczenia chleba „Od ziarenka do bochenka” - zajęcia manualne z wykorzystaniem ziaren i kłosów zbóż <p>Preferowana grupa odbiorców: dzieci w wieku szkolnym</p>
14.	<p>Wiśnicko-Lipnicki Park Krajobrazowy – zajęcia edukacyjne</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnienie czym jest park krajobrazowy - omówienie form ochrony przyrody w Polsce - wyjaśnienie po co i w jakim celu chroni się przyrodę - scharakteryzowanie Wiśnicko-Lipnickiego Parku Krajobrazowego - omówienie zakazów i nakazów dotyczących rezerwatów przyrody <p>Preferowana grupa odbiorców: dzieci w wieku szkolnym</p>
15.	<p>W lipnickiej pasiece – zajęcia edukacyjno-warsztatowe</p> <ul style="list-style-type: none"> - poznanie gatunków pszczół i ich roli w przyrodzie - pszczela rodzina i jej funkcje w ulu - rodzaje miodów – edukacja i degustacja - poznanie produktu lokalnego posiadającego certyfikat „Produktu tradycyjnego z Małopolski” – herbaty lipowej „Lipnickiej lipiny” – warsztaty parzenia herbaty i degustacja z miodem - warsztaty edukacyjne – „Od wosku pszczelego do świec bractwa cechowego” <p>Preferowana grupa odbiorców: dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym</p>

INFORMACJE DODATKOWE:

- zajęcia można łączyć w pakiety.
- minimalna liczba uczestników – 15 osób.
- istnieje możliwość przeprowadzenia zajęć w godzinach popołudniowych dla grup nocujących w Ośrodku Edukacji Ekologicznej w Borównej.
- istnieje możliwość zorganizowania ogniska z pieczeniem kiełbasek
- istnieje możliwość przeprowadzenia zajęć dwudniowych z noclegiem w Ośrodku Edukacji Ekologicznej (wyżywienie we własnym zakresie lub za odpłatnością po wcześniejszych ustaleniach z Organizatorem)

ZAJĘCIA TERENOWE

L.P.	TEMATYKA ZAJĘĆ
1.	<p>QUEST „Bliskie spotkanie z naturą – ekologiczny spacer po Borównej”</p> <ul style="list-style-type: none"> - rodzaj gry edukacyjnej polegającej na wędrowaniu i kierowaniu się informacjami zawartymi w wierszowanych wskazówkach - rozwijanie poczucia tożsamości z danym regionem - poszukiwanie wyjątkowości w ciekawym, często zwyczajnym miejscu - odkrywanie wyjątkowego krajobrazu i przyrody miejscowości Borówna - propagowanie idei poznawania miejsc „samoobsługowo” - „oprowadź się sam” - promocja regionu w myśl zasady „nauka przez zabawę” <p>Preferowana grupa odbiorców: dzieci w wieku szkolnym</p>
2.	<p>Ścieżka edukacyjno-ekologiczna Borówna-Chronów</p> <ul style="list-style-type: none"> - wędrowka po fragmencie Wiśnicko-Lipnickiego Parku Krajobrazowego - terenowa edukacja ekologiczna - zapoznanie uczestników z budową hydrogeologiczną regionu, zbiorowiskami leśnymi, chronionymi gatunkami - poznanie charakterystycznej zabudowy Borównej - piętrowa struktura lasu - skałki w Chronowie oraz związana z miejscem legenda - omówienie zakazów i nakazów dotyczących rezerwatów przyrody <p>Preferowana grupa odbiorców: dzieci w wieku szkolnym</p>
3.	<p>Ścieżka przyrodniczo-turystyczna „Kamienie Brodzińskiego” – wycieczka objazdowa</p> <ul style="list-style-type: none"> - poznanie malowniczej grupy skał, rezerwatu przyrody nieożywionej „Kamienie Brodzińskiego” - przedstawienie krótkiego życiorysu Kazimierza Brodzińskiego - rekreacyjny spacer po lesie - poznanie rodzajów obszarowych form przyrody w Polsce - omówienie budowy geologicznej wzgórza oraz występującej roślinności - omówienie zakazów i nakazów dotyczących rezerwatów przyrody <p>Preferowana grupa odbiorców: dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym</p>
4.	<p>Ścieżka przyrodnicza „Kamień Grzyb” – wycieczka piesza</p> <ul style="list-style-type: none"> - poznanie zasobów rezerwatu przyrody „Kamień Grzyb” - rekreacyjny spacer po lesie - poznanie rodzajów obszarowych form przyrody w Polsce

	<ul style="list-style-type: none"> - omówienie budowy geologicznej miejsca oraz występującej roślinności - miejscowa legenda związana z „Kamieniem Grzyba” - omówienie zakazów i nakazów dotyczących rezerwatów przyrody <p>Preferowana grupa odbiorców: dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym</p>
5.	<p>Dąb przy kościele św. Leonarda oraz pomnik przyrody przy Dworze Ledóchowskich – wycieczka objazdowa</p> <ul style="list-style-type: none"> - przedstawienie kryteriów kwalifikujących drzewo do uznania za pomnik przyrody - wykazanie roli i znaczenia okazałych drzew w przyrodzie - poznanie malowniczej architektury i zabytków gminy Lipnica Murowana: średniowieczny rynek, drewniany kościół św. Leonarda wpisany na listę UNESCO, gotycki kościół parafialny pw. św. Andrzeja Ap., barokowy kościół św. Szymona, neoklasycystyczny Dwór Ledóchowskich, kapliczka Matki Bożej w lasku przy Potoku Piekarskim, XVI-wieczny drewniany kościół pw. Narodzenia Najświętszej Maryi Panny w Rajbrocie
6.	<p>Kreatywność w edukacji – dwudniowe zajęcia terenowo-stacjonarne</p> <ul style="list-style-type: none"> - pierwszy dzień: wędrowka po Wiśnicko-Lipnickim Parku Krajobrazowym i zbieranie materiałów (fotografie, dźwięki, dary natury) do przygotowania prezentacji oraz pomocy dydaktycznych do prowadzonych w Ośrodku zajęć edukacyjnych - drugi dzień: opracowanie komputerowej prezentacji multimedialnej oraz przygotowanie przyrodniczych pomocy dydaktycznych

INFORMACJE DODATKOWE:

- zajęcia można łączyć w pakiety.
- minimalna liczba uczestników – 15 osób.
- istnieje możliwość przeprowadzenia zajęć w godzinach popołudniowych dla grup nocujących w Ośrodku Edukacji Ekologicznej w Borównej.
- istnieje możliwość zorganizowania ogniska z pieczeniem kiełbasek
- istnieje możliwość przeprowadzenia zajęć dwudniowych z noclegiem w Ośrodku Edukacji Ekologicznej (wyżywienie we własnym zakresie lub za odpłatnością po wcześniejszych ustaleniach z Organizatorem)

REKREACYJNE FORMY SPĘDZANIA WOLNEGO CZASU PRZY OŚRODKU

EDUKACJI:

- stół do tenisa stołowego
- gry planszowe
- badminton
- piłki
- skakanki
- hula-hop
- komputery

4. PLENERY MALARSKIE I FOTOGRAFICZNE

W Ośrodku Edukacji Ekologicznej oraz na terenie znajdującym się nieopodal istnieje możliwość zorganizowania plenerów artystycznych: malarskich bądź fotograficznych, które pozwolą na uchwycenie wyjątkowego piękna przyrody i okolicy. Artyści podczas pobytów, często kilkudniowych, mają okazję wykonania wielu twórczych prac. Osobliwe warunki przyrodnicze sprzyjają kreatywnemu myśleniu oraz są inspiracją i natchnieniem do tworzenia interesujących kompozycji. Ośrodek dysponuje przestronnymi pomieszczeniami, w których dodatkowo mogą odbywać się warsztaty oraz wystawy, a także miejscami noclegowymi, z których mogą skorzystać wszyscy chętni.

5. ŚWIETLICA WIEJSKA

Na co dzień w Ośrodku Edukacji Ekologicznej, przede wszystkim dla mieszkańców miejscowości, funkcjonuje Świetlica Wiejska. Dzięki niej dzieci, młodzież oraz dorośli mają okazję do spędzenia w sposób ciekawy i pożyteczny wolnego czasu. Odbywa się tam bowiem szereg zajęć edukacyjnych – plastycznych, manualnych, teatralnych, tanecznych, z których skorzystać mogą wszyscy chętni. Dodatkowo miejsce wyposażone jest w komputery z dostępem do Internetu. Znajduje się tam także stół do ping-ponga, plac zabaw, mini boisko sportowe. Ciepła, rodzinna atmosfera panująca w świetlicy zachęca do częstego odwiedzania Ośrodka Edukacji Ekologicznej oraz korzystania z jego oferty edukacyjno-wypoczynkowej.